

κώπας μὲ νέαν ῥώμην, οἶαν μετέδιδεν εἰς τοὺς ἀνθρώπους ἡ φυσικὴ πρὸς τὴν νίκην φιλοτιμία καὶ ἡ προσδοκία τοῦ παραδόξου θηράματος. Ἄλλ' ἡ σκαμπαβία ἀπείχε τώρα ἀπὸ τὸν ὄρμον, πρὸς ὃν ἔπλεε, τὸν τριπλοῦν τοῦ δρόμου ὅσον ἀπείχεν ἡ βαρκούλα. Καὶ ἂν ἡ πρώτη εἶχε τριπλὴν δύναμιν κωπῶν, εἶχεν ὁμως καὶ πενταπλοῦν ὄγκον καὶ τριπλάσιον βύθισμα.

Ὁ Μαθιὸς εἶδεν ἐγκαίρως τὴν στροφήν, τὴν ὁποῖαν ἔκαμεν αἰφνιδίως ἡ σκαμπαβία, καὶ ὑπέδειξε τὸ πρᾶγμα εἰς τὴν σύντροφόν του.

— Κύτταξε, εἶπε· μᾶς κυνηγοῦν.

— Τώρα, ἄς μᾶς πιάσουν! ἀνέκραξεν εὐθύμως τὸ Λιαλιώ. Μοῦ φαίνεται πῶς εἶνε μακρύτερα ἀπὸ μᾶς.

— ὦ! βέβαια· πολὺ μακρύτερα. Μὰ ἔχουν πολλὰ κουπία.

— Κ' ἡμεῖς ἔχουμε μεγάλη δύναμι!

Κ' ἐδιπλασίασε τὴν ζέσιν της εἰς τὴν κωπηλασίαν.

Ἐπὶ μίαν ὥραν καὶ πλέον ἐπαίχθη κατὰ μῆκος τῆς ἀκτῆς ἐκείνης, ἐνῶ ἡ ὥρᾳ σελήνη κατήρχετο ἡρέμα πρὸς δυσμὰς, καὶ ἡ φωνὴ τοῦ ἀλέκτορος ἠκούετο ἐκπέμπουσα τὸ δεύτερον λάλημα ἀνὰ τὰς σπαρτάς ἐπὶ τῶν κλιτύων καὶ τῶν κοιλάδων ἀγροικίας, τὸ παιγνίδιον τοῦ φοβεροῦ καὶ μεγαλοπολικήμου ὀκτάποδος τοῦ κυνηγοῦντος τὴν μαρίδα, καὶ τοῦ καταδυομένου καὶ φιλοπαίγμονος δελφίνος τοῦ θηρεύοντος τὴν ζαργάναν. Ἡ σκαμπαβία ἔτρεχε μετὰ ῥυθμικοῦ κρότου τῶν κωπῶν ἐπὶ τῶν σιδηρῶν διχαλωτῶν σκαλμῶν, μὲ δύναμιν ἀπαισίου καρχαρίου, πομπώδης καὶ μονότονος. Ἡ βαρκούλα ἔφρευγεν ἐπὶ τοῦ κύματος ὡς ὁ φελλός, μετ' ἐλαφροῦ ὡς ὁ κρότος τοῦ φιλήματος φλοίσβου, ἀπωθοῦσα μὲ τὰς μικρὰς παιγνιώδεις κώπας της τὰ ὕδατα, τὰ ὁποῖα τὴν ἐθώπευον καὶ τὴν προέπεμπον τρέχοντα μαζὺ της, ὡς τιμητικὴ συνοδία προηγούμενῃ καὶ ἐπομένῃ βασιλικῷ ἄρματος, καὶ θὰ ἔλεγέ τις ὅτι ἄορατοι Τρίτωνες τὴν ἔφερον ἐπιπολῆς τοῦ κύματος, διὰ νὰ μὴ χάνῃ ταχύτητα μὲ τῆς τρόπιδος τὸ βῦθος.

★

Ἐν τούτοις, ὀφθαλμοφανῶς, ἡ σκαμπαβία ἐκέρδιζε δρόμον ἐπὶ τῆς βαρκούλας. Ἐτρεῖξαν ἀκόμη, ἔτρεῖξαν πολὺ, καὶ πάντοτε ἡ σκαμπαβία ἐκέρδιζε δρόμον, καὶ πάντοτε πλησιεστέρα ἐφαίνετο, ἐωσότου ἡ ἀπόστασις, ἡ χωρίζουσα ἀκόμη τὴν βαρκούλαν ἀπὸ τῆς παραλίας ἦτο ἥδη μικρά, ἐλαχίστη, καὶ ὅσον καὶ ἂν ἔτρεχεν ἡ σκαμπαβία, ὁ Μαθιὸς ἐπρόλαβε κ' ἔρριξε τὴν βαρκούλαν μεθ' ὀρμῆς εἰς τὰ ῥηγά, ἐπὶ τῆς ἄμμου.

— Πάντα κατενόδιο! ἔκραξε φαιδρῶς τὸ Λιαλιώ.

Ἠγέρθη, βλέπουσα τὸν λευκὸν τοῖχον τοῦ ναύσκου τοῦ Ἀγ. Νικολάου στίλβοντα εἰς τὸ φῶς τῆς σελήνης, ἔκαμε τὸν σταυρὸν της, κ' ἐπήδησε πρώτη εἰς τὴν ἄμμον τῆς παραλίας, βρέξασα τὰς πτέρνας εἰς τὸ ὕδωρ.

Ὁ Μαθιὸς ἐπήδησε κατόπιν της κ' ἔδοκίμασε νὰ σύρῃ τὴν βάρκαν.

Ἡ σκαμπαβία δὲν ἀπείχεν ἤδη ἢ εἴκοσιν ὀργυιάς ἀπὸ τοῦ ὄρμου.

Ὁ νέος ἐπροσπάθει νὰ σύρῃ ἐπὶ τῆς ἄμμου τὴν βάρκαν, σπένδων νὰ συνοδεύσῃ τὴν Λιαλιώ ἐπ' αὐτὴν εἰς τὸ χωρίον. Ὑπώπτειεν ὅτι οἱ ἄνθρωποι τῆς σκαμπαβίας θὰ τοὺς ἐκυνήγουν κ' ἐπὶ τῆς ξηρᾶς, καί, χωρὶς νὰ εἰξεύρῃ διατί, ἦτο εὐτυχὴς διὰ τοῦτο. Ἡ τελευταία ἐκμυστήρευσις τῆς Λιαλιῶς, περὶ τοῦ μνηστῆρος τοῦ πνιγέντος ἐν τῷ Εὐξείνῳ, δὲν ἵσχυσε νὰ τὸν καθησυχάσῃ, καὶ ὁ πειρασμὸς τοῦ ἐνέπνεε τὴν σκέψιν, ὅτι μία γυνὴ ἥτις ἐλησμόνησε τὸν ἀτυχῆ ἐκείνον διὰ νὰ νυμφευθῇ ἓνα γέροντα, ἦτο ἱκανὴ νὰ ἐγκαταλίπῃ τὸν γέροντα δι' ἓνα τρίτον μένοντα εἰς τὴν πατρίδα της. Ἄλλ' ἂν τοὺς κατεδίωκον ὁμοῦ εἰς τὴν ξηράν, καὶ αὕτη ἐνεπιστεύετο εἰς αὐτόν, καὶ ἀπῆρχοντο ὁμοῦ εἰς τὸ χωρίον της, ὦ! τότε ὁ ἔρωσ τοῦ θὰ καθηγιαζέτο ἐπὶ τῆς ξηρᾶς καὶ τῆς θαλάσσης.

Αἰφνης, ἡ φωνὴ τοῦ κυρ Μοναχάκη, ὅστις ἐφαίνετο ὀρθός, εἰς τὸ φῶς τῆς σελήνης, παρὰ τὴν πύμνην τῆς σκαμπαβίας, ἠκούσθη ἐν τῇ σιγῇ τῆς νυκτός.

— Λιαλιώ! ἔ! Λιαλιώ!

Ἡ Λιαλιώ ἐστάθη σύννους, κάτω νεύουσα τὴν κεφαλὴν, καὶ εἶτα κράξασα ἀπήντησεν.

— Ὅριστε, μπάρμπα — Μοναχάκη!

— Θέλεις νὰ πᾶς στοὺς γονεῖς σου, ψυχίτσα μου; Καλὰ θὰ κάμῃς! Καρτέρει νάρθω κ' ἐγώ, νὰ σὲ συνοδεύσω ὡς ἐκεῖ, μήπως κακοπαθήσῃς στὸ δρόμο μοναχὴ σου, ἀγάπη μου!

— Καλῶς νάρθῃς, μπάρμπα Μοναχάκη! ἀπήντησεν ἀνενδοιάστως τὸ Λιαλιώ.

★

Ὁ νέος ἵστατο ἐντροπαλὸς πλησίον της, κυττάζων αὐτήν, ἔμφοβος καὶ μὴ ἐννοῶν.

— Σύρε στὸ καλὸ, μὲ τὴ σκαμπαβία, Μαθιέ μου π'λάκι μου, τοῦ εἶπε μὲ τόνον εὐλικρινοῦς συγκινήσεως τὸ Λιαλιώ· κρίμα 'ς ποῦ εἶμαι μεγαλειότερη στὰ χρόνια ἀπὸ σένα· ἂν πέθαινε ὁ μπάρμπα-Μοναχάκης, θὰ σ' ἐπαίρνα.

A. ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗΣ

Ο ΡΗΤΙΝΙΤΗΣ

Ἡ προσθήκη τῆς ρητίνης εἰς τὸν οἶνον εἶχε καθ' ὅλα τὰ φαινόμενα ὡς ἀρχικὸν λόγον τὴν μεγαλειέτην διατηρητότητα, τὴν ὁποῖαν προσδίδει εἰς τὸ ὑγρὸν τοῦτο. Σήμερον ὁμως ὁ λόγος αὗτος κατήνησε νὰ μὴν εἶναι ὁ μόνος. Διὰ τοῦτο πρέπει νὰ διακρίνωμεν δύο περιπτώσεις: τοὺς παντοσείδεις ἐκείνους οἶνους, εἰς τοὺς ὁποίους εἰς πλεῖστα μέρη τῆς ἑλλάδος ἡ ἄτεχνος οἰνοποιία ἀναγκάζεται νὰ προσθέτῃ ρητίνην πρὸς εὐκολωτέραν διατήρησιν, καὶ τοὺς ὁποίους θὰ ὀνομάσωμεν ρητινωμένους οἶνους, καὶ ἄφ' ἑτέρου τὸν γνωστὸν καὶ ὀρισμένον λευκὸν οἶνον, εἰς τὸν ὁποῖον ἡ ρητίνη προστίθεται ὄχι πλέον ὡς τι ἀναγκαῖον κακόν, ἀλλ' ὡς συμπληρωτικὸν συστατικόν, καὶ ὅστις ὀνομάζεται ρητινίτης. Περὶ τῶν ρητινωμένων οἶνων δὲν ἀξιίζει νὰ γίνηται

λόγος· εἶναι ἀπλῶς προϊόν τῆς ἀγνοίας τῆς τέχνης, προσωρισμένον νὰ ἐκλείψῃ βαθμυθόν, ἰδίως δὲ οἱ μαῦροι ἀποτελοῦσι ποτόν τι ἀποτρόπαιον, καθόσον ἡ γεῦσις τῆς ρητινῆς φαίνεται νὰ μὴ συμβιβάζεται διόλου πρὸς τὴν γεῦσιν τοῦ μαύρου οἴνου.

Περὶ τῆς ἀξίας τοῦ ρητινίτου ὡς οἴνου ὑπάρχουσι διαφοροὶ γνώμαι. Αἱ δύο ἄκρα βεβαίως εἶναι ἐσφαλμέναι. "Αδίκον ἔχει καὶ ὁ καλὸς ἐκεῖνος ἐπαρχιώτης, ὅστις ἔχων τὸν οὐρανίσκον παρθένον ἀπὸ τοὺς γαργαλισμοὺς τῶν μυστηριωδῶν αἰθέρων ἐνὸς Βορδῶ, τοὺς ὁποίους οὐδεὶς χημικὸς ἀκόμη ἔχει κατατάξει, θεωρεῖ ὡς πολὺ περιέργους ἀνθρώπους τοὺς πίνοντας εὐχαρίστως καὶ ἄλλο τι παρὰ ρετσίνατο, καθὼς ἄδικον ἔχει καὶ ὁ φανατικὸς ἐκεῖνος νεωτεριστής, διὰ τὸν ὅποιον ἡ ὑπαρξίς τοῦ ρητινίτου ἀποτελεῖ κυτόχηρμα ἀπόδειξιν τῆς βραδύτητός μας εἰς τὸν πολιτισμόν. Ὁ ρητινίτης εἶναι ποτόν κατώτερον βεβαίως πολλῶν οἴνων τῆς τάξεώς του, τῆς κοινῆς δηλ. καταναλώσεως, ἀνώτερος ὅμως καὶ πλείστων ἄλλων, καὶ ἰδίως ἐλληνικῶν, καὶ μάλιστα—μετὰ λύπης πρέπει νὰ προσθέσωμεν—καὶ οἴνων ἐλληνικῶν ἀνωτέρας τάξεως, διότι δὲν εἶναι σπάνια αἱ φιάλαι, μὲ πολὺ ἐπιβάλλον ἄλλως τε ἐξωτερικόν, τῶν ὁποίων τὸ περιεχόμενον μᾶς κάμνει μετὰ πολλῆς συμπαθείας νὰ ἐνθυμώμεθα ποτήριον διαυγοῦς καὶ χρυσοῦ ρητινίτου.

Τὸ ἐλάττωμα τοῦ ρητινίτου ἔγκειται εἰς τὴν ρητινώδη γεῦσιν του, ἡ ὁποία ἀπῶθεῖ κατ' ἀρχὰς τὰ μὴ συνειθισμένα εἰς αὐτὸν στόματα. Ἄλλ' ἀφ' ἐτέρου ἡ ἐκτεταμένη χρῆσις του μαρτυρεῖ, ὅτι τὸ ἐκ τῆς γεύσεως ταύτης δυσάρεστον αἶσθημα εἶναι παροδικόν, καὶ ἐξαλείφεται μετὰ τινα χρῆσιν. Δὲν λέγω δὲ τοῦτο βασιζόμενος μόνον εἰς τὴν μεγάλην κατανάλωσιν, τὴν κατανάλωσιν τῶν κατωτέρων τάξεων, διότι ὁμολογῶ, ὅτι ἡ γεῦσις αὐτῶν δὲν εἶναι κατὰληλον κριτήριον. — Ἡ γεῦσις εἶναι μία γωνία τοῦ καλλιτεχνικοῦ αἰσθήματος, καὶ, ὅπως αὐτό, χρειάζεται ἀνατροπὴν, ὅπως ἀναπτυχθῇ. — Ἀλλὰ παρατηρῶ, ὅτι ἡ χρῆσις τοῦ ρητινίτου ἐκτείνεται καὶ εἰς ἀνθρώπους, τῶν ὁποίων ὁ οὐρανίσκος ἔτυχεν ὑψηλότερας ἀνατροφῆς. Τρόντι ὁ συνδυασμὸς τῆς ρητινῆς μετὰ τοῦ οἴνου, ἐννοῶ δὲ πάντοτε τὴν καλὴν ποιότητα, δὲν εἶναι, φαίνεται, ἐντελῶς τυχαῖος, ἀλλὰ συνέβη ἐν τῷ προϊόντι τούτῳ εὐτυχῆς τις σύμπτωσις φυσικῶν ὁρῶν, ἕνεκα τῆς ὁποίας ἡ γεῦσις τῆς ρητινῆς, ἀντὶ νὰ ἐξέλχῃ ὡς τι ξένον, συγχωνεύεται τελείως μετὰ τῆς γεύσεως τοῦ οἴνου, ἀποτελοῦσα μετ' αὐτῆς σύνολόν τι ἀρκετὰ ἀρμονικόν καὶ μὲ ἴδιον χαρακτῆρα.

Ὅσον δ' ἀφορᾷ τὸ ἀρχικόν δυσάρεστον αἶσθημα, τὸ ὅποιον προξενεῖ ὁ ρητινίτης, δύναται τις νὰ παρατηρήσῃ, ὅτι ὑπάρχουσι καὶ ἄλλα ἐδῶδιμα ἢ ποτά, τὰ ὁποία ὀλίγον ἢ πολὺ ἀπῶθεῖσι τὸν πρῶτον φορὰν δοκιμάζοντα. Ὑποθέτω, ὅτι δὲν εἰμαι ὁ μόνος, ὅστις τὴν πρώτην φορὰν, καθ' ἣν ἐπία ζῦθον, ἠπόρησα πῶς οἱ ἄλλοι ἐκένωνον τὸ πικρὸν αὐτὸ ποτήριον ἀνευ ἀνάγκης τινὸς ἢ ἀνευ ἰδικιτέρας ἱατρικῆς παραγγελίας.

Κυρίως εἰπεῖν ὁ ρητινίτης δὲν πρέπει νὰ καταταγῇ εἰς τοὺς οἴνους, ἀλλὰ εἰς τὰ ἰδικιτέρα ἐκεῖνα

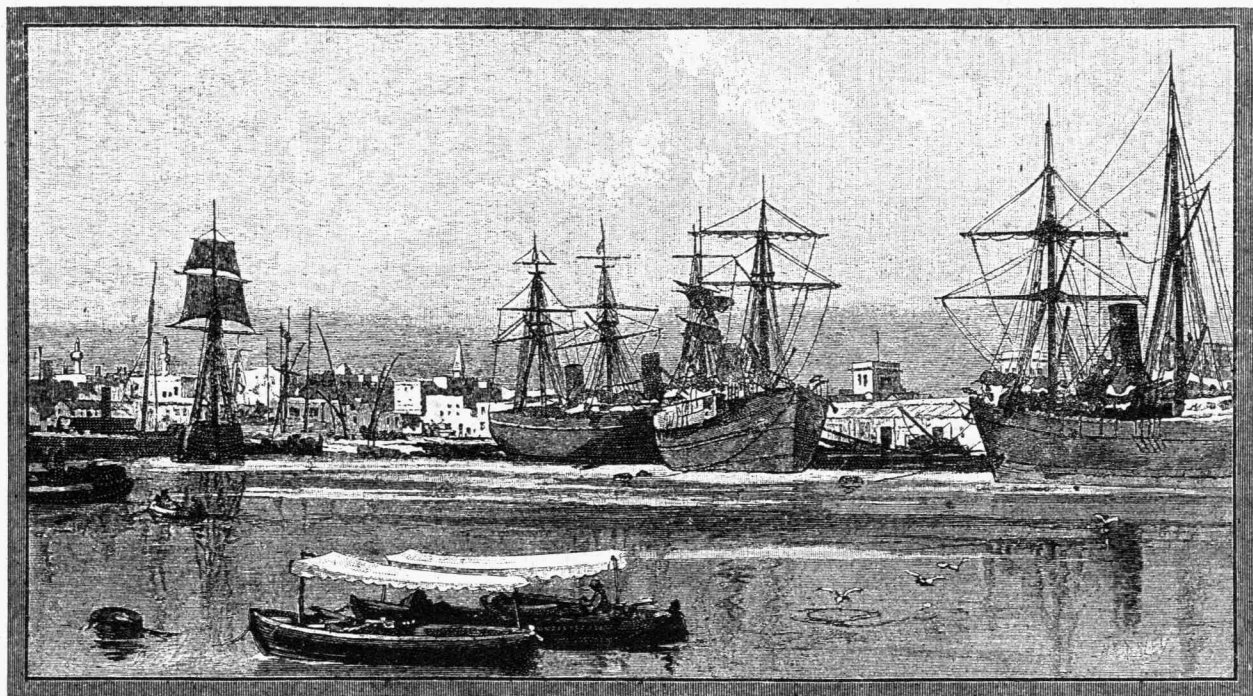
παρασκευάσματα τὰ ἔχοντα μᾶλλον ἢ ἥττον στενὴν συγγένειαν πρὸς τὸν οἶνον, καὶ παρασκευαζόμενα ἐξ αὐτοῦ διὰ προσθήκης ξένων οὐσιῶν. Οὕτω π. χ. εἰς τὴν πρώτην βαθμίδα ἔχομεν τοὺς οἴνους, εἰς τοὺς ὁποίους εἰς διάφορα μέρη τῆς Εὐρώπης ἡ ἐντόπιος συνήθεια προσθέτει κατὰ τὴν ζύμωσιν διαφόρους καρποὺς ἢ φύλλα δένδρων πρὸς ἀρωματισμόν, κυδῶνια, κερᾶσια, ρῶδια, πορτοκάλια, βερύκοκα, φράγουλες, φύλλα ροδακινέας, κερασέας, ἀμυγδαλέας. Τὸ προϊόν δὲν ἀπομακρύνεται ἀκόμη τοῦ τύπου τοῦ οἴνου, μολονότι τινὲς ἐκ τῶν ἀνωτέρω οὐσιῶν δίδουσιν εἰς αὐτὸ ὅλως διόλου ἰδιάζουσιν καὶ ἐξέχουσιν ὁσμὴν ἢ γεῦσιν. Περαιτέρω ἔχομεν τὸ βερμούτ, τὸ παραγόμενον ἐξ οἴνου διὰ προσθήκης ὁλοκλήρου σειρᾶς ἀρωματικῶν οὐσιῶν καὶ ἀποχωριζόμενον ἤδη ὠρισμένως ἀπὸ τὴν τάξιν τοῦ οἴνου. Εἰς τοιαύτην περίπου ἀπόστασιν, ἀλλὰ πρὸς ἄλλην διεύθυνσιν, πρέπει νὰ τοποθετηθῇ ὁ ρητινίτης.

Ἡ ρητινὴ ἡ χρησιμεύουσα εἰς τὴν παρασκευὴν τοῦ οἴνου τούτου εἶναι πολτώδης ὕλη ρέουσα ἐκ τοῦ κορμοῦ τῆς πεύκης, ὅταν γίνῃ ἐπ' αὐτοῦ ἡ κατὰληλος ἐντομὴ. Εἶναι δὲ μίγμα μιᾶς ὑγρᾶς οὐσίας, τοῦ τερεβινθελαίου (νέρτι), καὶ διαφόρων στερεῶν οὐσιῶν, αἱ ὁποῖαι ἐν τῇ χημείᾳ καλοῦνται κυριολεκτικῶς ρητῖναι, καὶ αἱ ὁποῖαι ὁμοῦ ἀποτελοῦσι τὸ κολοφώνιον, ὑπόλειμμα τῆς ἀποστάξεως τῆς κοινῆς ρητινῆς πρὸς παραγωγὴν τερεβινθελαίου. Ἡ ρητινὴ, ὅταν μὲν ἐκτεθειμένη εἰς τὸν ἀέρα γίνεσθαι ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον πυκνότερος, διότι μέρος μὲν τοῦ τερεβινθελαίου ἐξατμίζεται, μέρος δὲ ἀπορροφῶν ὀξυγόνον ἐκ τοῦ ἀέρος καὶ ὀξειδούμενον μεταβάλλεται εἰς στερεὰν ρητινὴν.

Εἰς τὸ βυτίον, ὅπου ζυμοῦται τὸ γλεύκος προσθέτουσι 5—6 ἐπὶ τοῖς 100 ρητινῆς, τὴν ὁποίαν ζυμώνουσι προηγουμένως συντρίβοντες τοὺς βῶλους καὶ μεταβάλλοντες τὸ ὅλον εἰς ὁμογενὴ παχύρευστον ὕλην. Ἡ ὕλη αὕτη ἐπιπλέουσα ἐπὶ τοῦ γλεύκους διατρύπεται καὶ διασχίζεται πανταχόθεν ὑπὸ τοῦ ἀποπνεομένου ἐκ τοῦ γλεύκους ἀνθρακικοῦ ὀξέος, καὶ οὕτω παρουσιάζει εἰς τὸ ὑγρὸν μεγάλην ἐπιφάνειαν ἐπαφῆς. Ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἡ ὕλη αὕτη γίνεσθαι στερεωτέρα γίνουσα μέρος τοῦ τερεβινθελαίου, τὸ ὅποιον ἐξατμίζομενον συμπαρυσύρεται ὑπὸ τοῦ ἀνθρακικοῦ ὀξέος καὶ τῶν ἀτμῶν τῶν ἀπερχομένων ἐκ τοῦ βυτίου.

Περὶ τὸ τέλος τῆς ζυμώσεως ἀποσπῶνται τεμάχια τινα βαρύτερα, τὰ πτωχότερα εἰς τερεβινθέλαιον, καὶ βυθίζονται, τὸ αὐτὸ δὲ συμβαίνει καὶ διὰ τὸ ὅλον, ἂν τὸ τεθὲν ποσὸν τῆς ρητινῆς ἦτο μικρόν, καὶ ὡς ἐκ τούτου ἐστερήθη σχεδὸν ἐντελῶς τοῦ τερεβινθελαίου του. Ἄν ἀπ' ἐναντίας τὸ ποσὸν τῆς ρητινῆς ἦτο μεγαλειότερον, μέρος αὐτῆς, τῇ βοηθείᾳ καὶ τῶν φυσικῶν τοῦ αἵριου, αἱ ὁποῖαι προσκολλώμεναι κάτωθεν τὸ ὑποβαστάζουσιν, ἐξακολουθεῖ ἐπιπλεόν καὶ σχηματίζει οὕτω λεπτόν κάλυμμα.

Ἡ ρητινὴ εἶναι ἀδιάλυτος εἰς τὸ ὕδωρ, διαλυτὴ ὅμως εἰς τὸ οἶνόν πνευμα. Καθόσον λοιπὸν, προχωρούσης τῆς ζυμώσεως, τὸ ὑγρὸν γίνεσθαι οἶνον πνευ-

Ὁ λιμὴν τῆς Ἀλεξανδρείας

ματώδες, ἀποκτᾷ καὶ τὴν δύναμιν νὰ διαλύῃ τὴν ρητίνην, καὶ οὕτω λαμβάνει βαθμὴδὸν τὴν γεῦσιν αὐτῆς. Εἶναι ἄξιον περιεργείας πόσον μικρὸν εἶναι τὸ ποσὸν τοῦτο τῆς ρητίνης, τὸ ὁποῖον εὐρίσκουμεν ἐν διαλύσει εἰς τὸν οἶνον: ἐν μιᾷ λίτρῃ εὐρίσκονται 0,05 ἕως 0,1 τοῦ γραμμαρίου στερεᾶς ρητίνης, ἢτοι $\frac{1}{20}$ ἕως 1 ἐπὶ 10000, παραπλήσιον δὲ ποσὸν τερβινθελαίου. Εἰς τί λοιπὸν χρησιμεύει τότε τὸ ὑπέρογκον ποσὸν τῶν 5 τοῖς 100 τὸ προστιθέμενον, ἀφοῦ ἐξ αὐτοῦ διαλύεται τόσον μηδαμινὴ ποσότης, καὶ δὲν θὰ εἶδεν ἄραγε τὸ αὐτὸ ἀποτέλεσμα πολὺ μικρότερα ποσότης;

Τὸ ἀληθὲς εἶναι ὅτι, ἂν ἐλαττώσῃ τις τὸ προσθετόμενον ποσὸν, ἐλαττοῦται καὶ ἡ περιεκτικότης τοῦ οἴνου εἰς ρητίνην, μολονότι ἐξακολουθεῖ νὰ ὑπάρχῃ πάλιν μεγάλη περίσσεια διαθεσίμου ρητίνης. Τὸ παράδοξον τοῦτο ἐξηγεῖται ἐκ τῆς πολὺ δυσκόλου διαλυτότητος τῆς ρητίνης. Ἡ ἀνωτέρω ἀναλογία τοῦ $\frac{1}{20}$ —1 ἐπὶ 10000 ἀντιστοιχεῖ εἰς οἶνον κορεσμένον ρητίνης, εἶναι δηλ. τὸ ἀνώτερον ὅριον τῆς διαλυτότητος αὐτῆς εἰς οἶνον συνήθους δυνάμεως. Ἀλλὰ διὰ νὰ φθάσῃ ἡ διάλυσις εἰς τὸν κορεσμόν, δὲν ἀρκεῖ μόνη ἡ παρουσία τοῦ διαλυτέου ποσοῦ, ἀλλὰ ἀπαιτεῖται ἐκτεταμένη ἐπαρὴ μεταξὺ τοῦ ὑγροῦ καὶ τῆς ρητίνης, καὶ διὰ τοῦτο, ὅταν αὐτὴ ἐλαττωθῇ, ὁ κορεσμὸς δὲν λαμβάνει χώραν.

Ἡ ρητίνη δὲν εὐρίσκεται ἐν τῷ οἴνῳ μόνον ἐν διαλύσει. Συμβαίνει πολλάκις ὁ οἶνος νὰ ἔχῃ ἐλαφρὸν θόλωμα, τὸ ὁποῖον νὰ χρεωστῇται εἰς ρητίνην εὐρίσκομένην εἰς κατάστασιν γαλακτώματος, ὅπως εὐρίσκεται τὸ βούτυρον ἐν τῷ γάλακτι, δηλ. εἰς πολὺ μικρὰ σφαιρίδια, τὰ ὁποῖα ἕνεκα τῆς λεπτότητός των ἀρροῦσι πολὺ νὰ ἀποχωρισθῶσιν. Ὅπως

δὲ εἰς τὸ γάλα τὰ σφαιρίδια τοῦ βουτύρου ἀποχωρίζομενα κατὰ σειράν μεγέθους ἀναβαίνουν καὶ σχηματίζουν τὴν κρέμην, οὕτω καὶ ἐδῶ ἀποχωρίζονται βαθμὴδὸν τὰ μεγαλείτερα σφαιρίδια, καὶ τὸ γαλακτωμα γίνεται ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον λεπτότερον, ὅταν δὲ φθάσῃ βαθμὸν τινα λεπτότητος—ὅτε καὶ εἶναι πλέον ἀντιληπτὸν—εἶναι πιθανὸν νὰ μὲν ἐπὶ πολὺν ἀκόμη καιρὸν ἐν αἰωρήσει, ἀναλόγως τῆς ἡρεμίας εἰς ἣν εὐρίσκεται ὁ οἶνος.

Τὸ ἐπόμενον ἄξιον ἐνδιαφέροντος ζήτημα παρουσιάζει ἀκόμη ὁ ρητινίτης. Εἶναι κατὰ τὸ πλείστον παραδεδομένη ἡ ἰδέα ὅτι ὁ ρητινίτης δὲν πρέπει νὰ μεταγγίζηται εἰς ἄλλο δοχεῖον, ὅτι ἅμα ἀφήσῃ τὴν πρώτην του κατοικίαν, καὶ τὴν ὑποστάθμην ἐφ' ἧς ἐγεννήθη καὶ ἐξῆσε τὰς πρώτας του ἡμέρας, καταλαχιδάνεται ὑπὸ νοσταλγίας, καὶ ἀσθενεῖ. Προσθέτουσι μάλιστα ἐπεξηγηματικῶς, ὅτι ἡ ὑποστάθμη τρέφει τὸν οἶνον.

Ὅπως εἰς ὅλα τὰ ἐμπειρικὰ παραγγέλματα, ὑπάρχει καὶ εἰς τὸ βᾶθος τῆς ἰδέας ταύτης ἐν μέρος ὀρθόν καὶ ἐν μέρος ἐσφαλμένον, ἡ ὀρθὴ ἀντίληψις ἐνός φαινομένου καὶ ἡ κακὴ αὐτοῦ διερμηνεύσις. Μολονότι τὸ ζήτημα δὲν εἶναι ἀκόμη μελετημένον, φαίνεται νὰ ἔχῃ ὡς ἐξῆς.

Ἡ μετὰγγις, ὅπως γίνεται, πράγματι βλάπτει τὸν ρητινίτην. Ἐν πρώτοις οὗτος ἐκτιθέμενος εἰς τὸν ἀέρα χάνει τὸ ἀνθρακικὸν ὀξύ, τὸ ὁποῖον ἔχει μείνει ἐν αὐτῷ διακελυμένον ἀπὸ τοῦ καιροῦ τῆς ζυμώσεως. Τὸ ἀέριον τοῦτο ἔχει μεγάλην σημασίαν διὰ τὴν γεῦσιν τοῦ οἴνου, τὸν ὁποῖον κάμνει νοστιμώτερον, εἰς αὐτὸ δὲ χρεωστεῖται ἡ προτίμησις, τὴν ὁποῖαν δεικνύουσιν οἱ γνώσται διὰ τὸ κρασί, τὸ ὁποῖον εἶναι ἀπὸ τὸ βαρεῖον, ἀπέναντι ἐκείνου, τὸ ὁποῖον ἔμεινε χρόνον τινὰ ἐξω. Ἐπὶ τῆς παρα-

Ἡ πλατεῖα Μεχμέτ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ

τηρήσεως ταύτης βασίζεται μάλιστα ἡ πρόληψις, ἡ ὁποία ὑπῆρχε φαίνεται καὶ εἰς ἄλλας χώρας ἐναντίον τῶν μεταγγίσεων. Ἡ πρόληψις ὅμως αὕτη ἤρθη ὑπὸ τῆς ἐπιστήμης, ἡ ὁποία ἔδειξεν, ὅτι τὸ ἀνθρακικὸν ὀξύ, τὸ ὁποῖον χάνει ὁ οἶνος, τὸ ἐπανακτᾷ μετὰ τινα κκίρόν, διότι τὸ ὀξύγονον, τὸ ὁποῖον ἀπορροφᾷ ἐκ τοῦ ἀέρος κατὰ τὴν μεταγγί-σιν, καίει συστατικὰ τινα τοῦ οἴνου καὶ παράγει οὕτω ἀνθρακικὸν ὀξύ. Εἶναι ὅμως ἐπίσης ἀληθές, ὅτι τὸ οὕτω παραγόμενον ἀνθρακικὸν ὀξύ εἶναι εἰς μικροτέραν ποσότητα, διὰ τοὺς οἶνους δὲ τοὺς προ-ωρισμένους νὰ καταναλίσκωνται νέοι, ὅπως ὁ ρητι-νίτης, ἔχει ἰδιαιτέραν σημασίαν τὸ ἐκ τῆς ζυμώσεως μένον ἀνθρακικὸν ὀξύ, τὸ ὁποῖον εἶναι ἀρθονώτερον.

Δεύτερος λόγος κατὰ τῆς μεταγγίσεως, ἰδιαιτέρος οὗτος διὰ τὸν ρητινίτην, φαίνεται νὰ ἦναι, ὅτι τὸ τερεβινθέλαιον τὸ διαλελυμένον ἐν αὐτῷ ὀξειδού-μενον ὑπὸ τοῦ ὀξύγονου, τὸ ὁποῖον διαλύει ὁ οἶνος, μετατρέπεται εἰς στερεὰν ρητίνην. Ἐκλείποντος οὕτω τοῦ τερεβινθελαίου ἡ ρητινώδης γεῦσις τοῦ οἴνου ἀλλάζει χαρακτικῶς.

Τὰ ἀνωτέρω ἀφορῶσι τὴν γεῦσιν. Διὰ τὸ ὅμως ἡ μεταγγίσις καθιστᾷ τὸν ρητινίτην εὐπαθέστερον. Πρὸς καθορισμὸν τοῦ ζητήματος τούτου ἔπρεπε νὰ γνωρίζωμεν προηγουμένως, ποῦ ἔγκειται ἀκριβῶς ἡ διατηρητικὴ ἐνέργεια τῆς ρητίνης ἐπὶ τοῦ οἴνου, τοῦτο δὲ εἶναι ἀκόμη σκοτεινόν. Τινὲς ἀποδίδουσιν αὐτὴν εἰς τὸ λεπτὸν ἐκεῖνο κάλυμμα ρητίνης, τὸ ὁποῖον, ὡς εἶδομεν, σχηματίζεται ἐπὶ τῆς ἐπιφρα-νείας, καὶ τὸ ὁποῖον ἀποκλείει τὴν βλαβερὰν ἐνέρ-γειαν τοῦ ἀέρος ἐπὶ τοῦ οἴνου. Δὲν φαίνεται τὸ κά-

λυμμα τοῦτο νὰ ἔχῃ τὴν σημασίαν, διότι δὲν δύναται καὶ νὰ ἦναι διαρκές, καθόσον στεγνόνον ἢ ὀξειδούμενον βαθμυδὸν στερεοποιεῖται καὶ τότε εὐ-κόλως διασπᾶται καὶ ἀνοίγει. Πιθανώτερον μοὶ φαί-νεται, ἡ ρητίνη ἢ διαλελυμένη, καὶ ἴσως ἰδιαιτέρως τὸ τερεβινθέλαιον, νὰ ἀσκή ἑλαφρὰν ἀντισηπτικὴν ἐνέργειαν ἐπὶ τοῦ οἴνου, καὶ οὕτω νὰ καθιστᾷ δυσκο-λωτέραν τὴν ἀνάπτυξιν βλαβερῶν ζυμώσεων. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἡ μεταγγίσις θὰ ἔβλαπτε κατὰ τοῦτο, ὅτι συνεπείχῃ αὐτῆς, ὡς εἶδομεν, ἐκλείπει τὸ τερεβινθέλαιον, δηλ. εἰς παράγων τῆς διατηρήσεως.

Ἐπειδὴ ὅμως ἐξ ἄλλου μέρους ἡ μεταγγίσις, δηλ. ὁ ἀποχωρισμὸς ἀπὸ τῆς ὑποστάθμης, ἐπιβάλλεται διὰ λόγους πάλιν διατηρήσεως, εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐπέλθῃ συμβιβασμός. Ἀλλὰ τὰ ἀναφερθέντα μειονεκτήματα τῆς μεταγγίσεως θὰ ἐξουδετεροῦντο, ἂν αὕτη ἐγίνετο οὕτως ὥστε ὁ οἶνος νὰ μὴν ἐρχεται σχεδὸν εἰς ἐπαρῆν μὲ τὸν ἀέρα, πρὸς τοῦτο δὲ ἡ οἶνοποιία διαθέτει σήμερον τὰ κατάλληλα μέσα. Εἰς τὴν ἀγνοίαν τῶν μέσων τούτων φαίνεται ἐπο-μένως ὅτι χρεωστεῖται ἡ βλάβη τῆς μεταγγίσεως καὶ συνεπῶς ἡ ἐπικρατήσασα ἐναντίον αὐτῆς πρό-ληψις.

Τέλος θὰ ἦτο καλὸν εἰς τὸ βυτίον, ὅπου μεταφέ-ρεται ὁ οἶνος νὰ προσθέτῃται ὀλίγη ρητίνη νέα, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ὁ οἶνος ἐν ἐνδεχομένη περιπτώσει ἀπωλείας μικροῦ τινος ποσοῦ τερεβινθελαίου δι' οἶον-δήποτε λόγον θὰ ἠδύνατο νὰ τὸ ἀναπληρώσῃ διὰ βραδείας διαλύσεως.